

**Vlada Republike Hrvatske
Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV/AIDS-a**

**PLAN AKTIVNOSTI SUZBIJANJA HIV INFEKCIJE I AIDS-a
ZA 2009. GODINU**

Zagreb, svibanj 2009.

NACRT

Sadržaj

Uvod	4
1. Jačanje nacionalnih snaga za praćenje kretanja infekcije, analize epidemiološke situacije i praćenja rizičnog ponašanja te razvoj i primjena učinkovitih programa prevencije HIV-a, kao i provođenje i evaluacija tih programa	4
1.1. Praćenje normativnih aktivnosti	5
1.2. Praćenje epidemiološke situacije u Republici Hrvatskoj i svijetu	6
1.3. Unaprjeđenje suradnje i koordinacije	7
1.4. Koordinacija na područjima zajedničkih aktivnosti	9
2. Povećanje broja dobrovoljnih savjetovanja i testiranja kako bi se omogućilo pravodobno savjetovanje i sprečavanje napredovanja bolesti	12
2.1. Uvođenje novih modela dobrovoljnog testiranja, savjetovanja i upućivanja	12
3. Pružanje optimalne skrbi zaraženima HIV-om, razvoj preventivne djelatnosti za osobe zaražene HIV-om te borba protiv stigmatiziranja i diskriminacije	14
3.1. Provođenje postupaka dijagnostike, terapije i liječenja u svezi HIV infekcije	14
3.2. Skrb za osobe zaražene HIV-om	15
3.3. Provedba promotivnih aktivnosti	16
4. Primjena standardnih mjera zaštite u cilju minimaliziranja rizika prenošenja HIV-a i drugih uzročnika koji se prenose krvlju	17
4.1. Provedba standardnih mjera zaštite i edukacije	18
4.1.1. U zdravstvenim ustanovama	18
4.1.2. U odgojno-obrazovnim ustanovama, ustanovama socijalne skrbi, športskim i drugim ustanovama	19
4.1.3. U ostalim djelatnostima	20
4.2. Sigurnost krvi, imunobioloških preparata, tkiva i nadomjesnih organa	20

5. Smanjenje prenošenja infekcije u pojedinim populacijama	22
5.1. Sprečavanje širenja HIV-a u populacijama s rizičnim ponašanjem	22
5.1.1. Muškarci koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima	22
5.1.2. Ovisnici o opojnim drogama	23
5.1.3. Heteroseksualni muškarci i žene s rizičnim ponašanjem	24
5.1.4. Radnici-migranti	25
5.2. Sprečavanje širenja HIV-a među adolescentima i odraslim stanovnicima	25
5.2.1. Adolescenti	25
5.2.2. Odrasli stanovnici	26
6. Pregled financiranja po izvorima	27
7. Zaključak	28

UVOD

U Republici Hrvatskoj bilježimo nisku prevalenciju zaraze HIV-om kako u općoj populaciji tako i među osobama rizičnog ponašanja. No usprkos povoljnoj situaciji u nas postoji niz uvjeta koji pogoduju širenju zaraze: velik broj intravenskih ovisnika o opojnim drogama, relativno velika mobilna populacija (ekonomski migranti - "gastarbajteri", pomorci, itd), visoka stopa nezaposlenosti, ekonomske poteškoće povezane s tranzicijom, traume koje su posljedice rata i migracije povezane s ratom te ekonomija koja se temelji na turizmu. No iako smo zemlja s niskom prevalencijom zaraze to nipošto ne znači da bi prevencija HIV-infekcije trebala imati niski prioritet. Investicija u prevenciju u sadašnjoj situaciji je i ekonomski opravdana jer će spriječiti ne samo pojedinačnu patnju već i ekonomske troškove povezane s liječenjem i gubitkom radne sposobnosti. Sukladno odredbama Hrvatskog nacionalnog programa za prevenciju HIV/AIDS-a 2005. - 2010. izrađen je Plan aktivnosti koji će se provoditi u tijekom 2009. godine.

1. JAČANJE NACIONALNIH SNAGA ZA PRAĆENJE KRETANJA INFEKCIJE, ANALIZE EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE I PRAĆENJA RIZIČNOG PONAŠANJA TE RAZVOJ I PRIMJENA UČINKOVITIH PROGRAMA PREVENCIJE HIV-A, KAO I PROVOĐENJE I EVALUACIJA TIH PROGRAMA

Opis stanja: Za provođenje kvalitetnih programa prevencije na području HIV infekcije važnu ulogu ima kontinuirano praćenje epidemiološke situacije u zemlji i u svijetu koju provodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo u okviru svojih redovnih djelatnosti. Od 1985. godine, kada su prvi slučajevi HIV infekcije registrirani u Hrvatskoj, do kraja 2008. godine registrirano je 732 osoba kojima je dijagnosticirana HIV infekcija, od kojih je 289 oboljelo od AIDS-a. U istom je razdoblju 156 zaraženih i umrlo. Epidemiološka situacija u Hrvatskoj još uvelike ovisi o ekspoziciji izvan zemlje, pogotovo u heteroseksualnih muškaraca, njih je više od 87% ovu infekciju vjerojatno dobilo u inozemstvu. U posljednjih 10 godina prosječno se registrira 15 oboljelih od AIDS-a u Hrvatskoj (17 registriranih 2008. godine). Godišnja incidencija se kreće u vrijednostima manjim od 4 na milijun stanovnika, što Hrvatsku svrstava u zemlje niske incidencije.

Tijekom 2008. godine nastavljeno je sa provedbom istraživanja sukladno planiranim aktivnostima te je provedeno bihevioralno istraživanje u populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose sa drugim muškarcima, istraživanje u populaciji intravenskih ovisnika o opojnim drogama i istraživanje prevalencije u zatvorskoj populaciji.

Provedena istraživanja otvaraju mogućnosti za intervencije, kvalitetniji obuhvat ciljanih populacija te ciljni izbor edukativnih i drugih preventivnih programa. Podaci iz istraživanja omogućit će provođenje kvalitetne i kontinuirane evaluacije provedenih aktivnosti. Sukladno međunarodnim smjernicama, uvođenjem novih programa praćenja HIV infekcije, Republika Hrvatska uvodi tzv. „Drugu generaciju praćenja HIV infekcije“ u svoje standardne programe. Edukativni moduli o ovim intervencijama sastavni su dio programa koje u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom provodi Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. Edukacija je namijenjena stručnjacima sa

područja zemalja jugoistočne Europe i šire. Posebno treba istaknuti da naši djelatnici aktivno sudjeluju u programima istraživanja i u navedenom programu edukacije.

S obzirom da se područje suzbijanja HIV infekcije podudara s pojedinim mjerama iz drugih nacionalnih programa potrebno je kontinuirano surađivati na praćenju i analizi zajedničkih aktivnosti čime podižemo kvalitetu i obuhvat intervencija. U dosadašnjim aktivnostima značajnu ulogu imali su programi udruga koje pokrivaju područje rada sa intravenskim ovisnicima o opojnim drogama, HIV pozitivnim osobama, mladima i sl. Zajedničkim naporima, prenošenjem znanja i iskustva te intenzivnim radom na terenu povećan je obuhvat korisnika kao i obujam aktivnosti (savjetovanje, informacije putem internet stranica, SOS telefon i sl.). Suradnju između predstavnika udruga i djelatnika u tijelima državne uprave i lokalne zajednice potrebno je i dalje unaprjeđivati.

Republika Hrvatska potpisnica je Deklaracije UN-a o HIV/AIDS-u iz 2001. godine čime se obvezala da će između ostalog kontinuirano pratiti podatke vezane uz HIV infekciju. Izvješća o provedbi ove Deklaracije dostavljaju se Ujedinjenim narodima u planiranim rokovima. Prvo izvješće o provedbi Deklaracije izrađeno je i dostavljeno 2003. godine. U okviru Milenijske Deklaracije, milenijskog cilja razvoja 6, Republika Hrvatska prati područje i aktivnosti na programima suzbijanja HIV infekcije. Ove aktivnosti dopuna su intervencijama putem kojih Republika Hrvatska jača svoj utjecaj i ulogu na području suzbijanja HIV infekcije kako na državnoj, tako na i lokalnim razinama.

Ciljevi:

- Kontinuirano praćenje epidemiološke situacije
- Uvođenje novih oblika praćenja HIV infekcije
- Praćenje provedbe preventivnih programskih aktivnosti
- Koordinacija na područjima zajedničkih aktivnosti

PROGRAMSKA PODRUČJA I MJERE

1.1. PRAĆENJE NORMATIVNIH AKTIVNOSTI

Mjera 1: Praćenje promjena prema izrađenim smjernicama za intervencije

Nositelj: Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV infekcije, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, UN Tematska skupina za HIV/AIDS, stručnjaci iz ovog područja

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- kontinuirano praćenje promjena prema predloženim smjernicama
- izrada analize podataka i izvješća o promjenama u zakonodavstvu

Indikator provedbe:

- izvješće o promjenama u zakonodavstvu

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti

1.2. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U REPUBLICI HRVATSKOJ I SVIJETU

Mjera 1: Praćenje epidemiološke situacije HIV infekcije

Nositelji: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici, Referentni centar za HIV/AIDS Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, udruge

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- prikupljanje i obrada podataka
- priprema izvješća za potrebe tijela državne uprave, javnosti, zdravstvenih ustanova, stručnjaka, istraživanja i međunarodnih institucija
- izrada prijedloga potrebnih intervencija
- sudjelovanje u izradi i provođenju preventivnih aktivnosti
- sudjelovanje u pripremi izrade programa mjera zdravstvene zaštite
- kontinuirana edukacija stručnjaka u području praćenja i kontrole infekcije, te u području novih istraživačkih metoda

Indikatori provedbe:

- izvješća o epidemiološkoj situaciji
- izrađene analize i prijedlozi intervencija
- izvješće o provedenoj edukaciji

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti.

Mjera 2: Uvođenje novih metoda praćenja HIV infekcije

Nositelji: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Škola narodnog zdravlja "dr. Andrija Štampar".

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- provođenje istraživanja prevalencije hepatitisa B, C i HIV-a u populaciji intravenskih ovisnika o opojnim drogama)
- analiza plana aktivnosti istraživanja i načina prikupljanja podataka za naredni petogodišnji period
- procjena veličine populacije intravenskih korisnika droga metodom višekratnika na razini županija i na državnoj razini

- provođenje istraživanja i analiza trenda rizičnih ponašanja u populaciji intravenskih korisnika droga u odnosu na 2005. godinu
- provođenje bihevioralnog istraživanja u populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose sa drugim muškarcima (MSM) i analiza trenda rizičnih ponašanja u MSM populaciji u odnosu na dosad provedena istraživanja
- provođenje bihevioralnog istraživanja (istraživanja znanja, stavova i rizičnih ponašanja) u oružanim snagama RH

Indikator praćenja:

- završena istraživanja
- izrađena procjena veličine populacije intravenskih korisnika droga metodom višekratnika na razini županija i na državnoj razini
- provedeno istraživanje i analiza trenda rizičnih ponašanja u populaciji intravenskih korisnika droga u odnosu na 2005. godinu
- provedeno istraživanje i analiza trenda rizičnih ponašanja u odnosu na dosad provedena istraživanja

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti te u okviru raspoloživih sredstva od igara na sreću, postoji mogućnost financiranja kroz horizontalni program IPA

1.3. PRAĆENJE, RAZVOJ I EVALUACIJA PREVENTIVNIH PROGRAMA

Mjera 1: Održivost programa/projekata prevencije na području suzbijanja HIV infekcije

Nositelji: Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV/AIDS-a, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, stručna društva, udruge, privatni sektor

Rok: kraj 2009. godine.

Predložene aktivnosti:

- analiza dosadašnjih aktivnosti prevencije i modela financiranja
- izrada popisa prioritetni programskih aktivnosti na ovom području
- izrada plana aktivnosti za razdoblje 2010. godinu

Indikatori provedbe:

- izrađen prijedlog programa aktivnosti za 2010. godinu

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna, ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti

Mjera 2: Praćenje provedbe preventivnih programa

Nositelji: Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV/AIDS-a, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, UN Tematska skupina za HIV/AIDS, Klinika za infektivne bolesti, Hrvatski Crveni križ, udruge, stručna društva

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- prikupljanje podataka i izrada izvješća
- prezentacija rada Nacionalnom povjerenstvu za suzbijanje HIV/AIDS-a
- nadzor i evaluacija rada kroz Radnu skupinu za praćenje i evaluaciju

Indikatori provedbe:

- indikatori praćenja provedbe projekata
- izrađena izvješća
- zapisnici sa sastanaka radnih grupa i povjerenstava

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti te raspoloživa sredstva od igara na sreću

Mjera 3: Provedba aktivnosti prema UN Deklaraciji o HIV infekciji i AIDS-u

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, UN Tematska skupina za HIV/AIDS, zdravstvene institucije, stručni suradnici, udruge, međunarodne institucije

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- edukacija djelatnika na provedbi praćenja indikatora iz UN Deklaracije o HIV infekciji i AIDS-u
- prikupljanje podataka prema indikatorima iz UN Deklaracije o HIV infekciji i AIDS-u
- analiza podataka i izrada izvješća

Indikatori provedbe:

- izrađeno i dostavljeno izvješće

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti.

Mjera 4: Provedba aktivnosti sukladno Milenijskoj Deklaraciji, milenijski cilj razvoja 6., Borba protiv HIV/AIDS-a, tuberkuloze i drugih bolesti

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, zdravstvene institucije, stručni suradnici, udruge, međunarodne institucije

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- prikupljanje podataka prema indikatorima iz Milenijske deklaracije
- analiza podataka i izrada izvješća

Indikatori provedbe:

- izrađeno i dostavljeno izvješće

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti.

1.4. KOORDINACIJA NA PODRUČJIMA ZAJEDNIČKIH AKTIVNOSTI

Mjera 1: Suradnja i koordinacija aktivnosti s tijelima koja provode Nacionalnu strategiju suzbijanja zlouporabe opojnih droga, Nacionalni program za mlade, Nacionalni program za djecu i dr.

Nositelji: Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV/AIDS-a, Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i županijski zavodi za javno zdravstvo, udruge i drugi nositelji programskih aktivnosti

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- praćenje provedbe aktivnosti
- kontinuirana koordinacija aktivnosti

Indikatori provedbe:

- izrađena i dostavljena izvješća

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru redovne djelatnosti sukladno programskim aktivnostima.

Mjera 2: Suradnja s udrugama čija djelatnost je u svezi suzbijanja HIV infekcije

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured za ljudska prava, Ured za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog, društva, lokalna zajednica, tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, međunarodne institucije, privatni sektor, udruge, stručna društva i drugi

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- praćenje provedbe aktivnosti
- kontinuirana koordinacija aktivnosti

Indikatori provedbe:

- broj financiranih programa i projekata putem tijela državne uprave i tijela Vlade Republike Hrvatske
- financijska sredstva izdvojena za programe i projekte udruga
- broj udruga čije programe podržavaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz sredstava od igara na sreću i iz raspoloživih sredstava Državnog proračuna namijenjena za programe i projekte udruga, donacije, financijska sredstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Mjera 3: Suradnja s međunarodnim institucijama

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Referentni centar za HIV/AIDS Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, druga tijela državne uprave, UN Tematska skupina za HIV/AIDS, Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar», Hrvatski zavod za javno zdravstvo, stručnjaci, predstavnici udruga i stručnih tijela

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- suradnja i koordinacija aktivnosti sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Europskim centrom za prevenciju i kontrolu bolesti, Ujedinjenim Narodima, UNDP-om, UN Tematskom skupinom za HIV/AIDS, UNICEF-om, Globalnim fondom za borbu protiv HIV/AIDS-a, tuberkuloze i malarije i drugim međunarodnim i stručnim institucijama
- sudjelovanje na međunarodnim konferencijama, sastancima i sl.
- suradnja na području edukacije stručnjaka
- suradnja na području znanstveno-istraživačkog rada
- sudjelovanje na okruglim stolovima grupe «Think Tank» on HIV/AIDS" Europske Unije

Indikator provedbe:

- broj zajedničkih programa
- broj educiranih stručnjaka
- broj predstavnika na konferencijama, okruglim stolovima i sl.

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru Državnog proračuna i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru redovne djelatnosti, međunarodne institucije, donacije i sl..

2. POVEĆANJE BROJA DOBROVOLJNIH SAVJETOVANJA I TESTIRANJA KAKO BI SE OMOGUĆILA EDUKACIJA I SAVJETOVANJE O USVAJANJU ZAŠTITNIH PONAŠANJA TE RANO OTKRIVANJE HIV INFEKCIJE KAKO BI SE ZAPOČELO PRAVODOBNO SAVJETOVANJE I LIJEČENJE U CILJU SPREČAVAJA NAPREDOVANJA I ŠIRENJA BOLESTI

Opis stanja: U Republici Hrvatskoj se provodi testiranje na virus HIV-a za potrebe kontrole krvi dobrovoljnih davatelja krvi kao i za potrebe dijagnostike. U periodu od 2003. do 2006. godine u okviru projekta „Unaprjeđivanje borbe protiv HIV/AIDS-a u Hrvatskoj” po prvi put su otvoreni centri za besplatno, anonimno, dobrovoljno savjetovanje i testiranje (dva u Zagrebu i po jedan u Rijeci, Splitu, Osijeku, Zadru, Slavonskom Brodu, Dubrovniku, Puli, te u okviru zatvorskog sustava). Za potrebe rada u centrima educirano je 70 savjetnika. U okviru provedbe programa povećan je broj testiranja opće populacije te je ujedno omogućeno kvalitetno savjetovanje za osobe koje dolaze u savjetovalište prije i nakon provedenog testiranja čime je omogućeno kvalitetno prenošenje informacija. Centri su namijenjeni svim osobama koje trebaju savjet i pomoć u vezi HIV infekcije i koje se žele testirati na HIV. Svima koji dođu u centar ponuđeno je savjetovanje prije testiranja, testiranje, savjetovanje poslije testiranja, a u slučaju potrebe i pomoć pri upućivanju na medicinsku skrb, liječenje i psihosocijalnu podršku. Sve usluge su besplatne, anonimne i na dobrovoljnoj osnovi. Tijekom projekta provedeno je 7529 savjetovanje i 4160 testiranja a savjetovanjem je obuhvaćeno 4298 korisnika. Tijekom 2007. godine provedeno je 3756 savjetovanje i 1986 testiranja, te je savjetovanjem obuhvaćeno 2061 korisnika; dok je 2008. godine provedeno je 3891 savjetovanja i 1992 testiranja, a savjetovanjem je obuhvaćeno 2029 korisnika. Ukupno iznosi 15.176 savjetovanja i 8138 testiranja, a savjetovanjem je obuhvaćeno 8388 korisnika. Na temelju evaluacije podatka prikupljenih iz rada centara mogu se kvalitetnije utvrditi smjernice za nove preventivne programe.

- Ciljevi:**
- Povećati broj testiranja na HIV osoba u populacijama s povećanim rizikom, te u općoj populaciji
 - Omogućiti dostupnost dobrovoljnog, besplatnog i anonimnog savjetovanja i testiranja na virus HIV-a
 - Omogućiti testiranje zatvorskoj populaciji

PROGRAMSKA PODRUČJA I MJERE

2.1. UVOĐENJE NOVIH MODELA DOBROVOLJNOG TESTIRANJA, SAVJETOVANJA I UPUĆIVANJA

Mjera 1: Osigurati rad centara za dobrovoljno, besplatno i anonimno savjetovanje i testiranje

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo (Rijeka, Split, Osijek, Zadar, Slavonski Brod, Dubrovnik, Pula), Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, zdravstvene ustanove, udruge, Ministarstvo pravosuđa (Zatvorska bolnica u Zagrebu) i udruge

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- održavanje godišnjih seminara za savjetnike u centrima za dobrovoljno, besplatno i anonimno savjetovanje i testiranje
- tisak i distribucija priručnika za savjetnike
- provođenje medijske kampanje za promociju centara
- praćenje podataka i izvješćivanje o radu
- nastavak rada dobrovoljnog, besplatnog i anonimnog savjetovanja i testiranja na virus HIV-a u institucijama zatvorskog sustava
- osigurati mogućnost testiranja na B i C hepatitisu u centrima za osobe pod povećanim rizikom za zarazu virusnim hepatitisima, prvenstveno intravenske korisnike droga
- razmotriti potrebe i mogućnosti za otvaranje novih centara na području sjeverne Hrvatske (Varaždinska ili Međimurska Županija) i na području Zagrebačke županije u 2009. godini

Indikator provedbe:

- održani godišnji seminari za savjetnike u centrima za dobrovoljno, besplatno, anonimno savjetovanje i testiranje
- broj tiskanih i distribuiranih priručnika za savjetnike
- broj provedenih medijskih aktivnosti za promociju centara
- praćenje podataka i izvješćivanje o radu
- izvješće o radu programa dobrovoljnog, besplatnog i anonimnog savjetovanja i testiranja na virus HIV-a u institucijama zatvorskog sustava
- broj provedenih savjetovanja i testiranja
- otvaranje novih centara prema potrebama i mogućnostima

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstava Državnog proračuna, iz sredstva Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i županijskih zavoda za javno zdravstvo, te iz raspoloživih sredstava od igara na sreću

3. PRUŽANJE OPTIMALNE SKRBI ZARAŽENIMA HIV-OM, RAZVOJ PREVENTIVNE DJELATNOSTI ZA OSOBE ZARAŽENE HIV-OM TE BORBA PROTIV STIGMATIZIRANJA I DISKRIMINACIJE

Opis stanja: U Republici Hrvatskoj se od samih početaka pojave HIV infekcije i AIDS-a u svijetu kontinuirano provodi i upotpunjuje dijagnostika i liječenje HIV pozitivnih osoba. Dijagnostika se provodi u zdravstvenim ustanovama na cjelokupnom području dok se završna potvrda i liječenje provodi pri Klinici za infektivne bolesti „dr. Fran Mihaljević“ u Zagrebu. S obzirom na relativno mali broj HIV pozitivnih osoba kao i visoko educirano osoblje u ovoj zdravstvenoj ustanovi trenutno ne postoji potreba za otvaranjem novih regionalnih centara za liječenje. Antiretrovirusne lijekove osigurava Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, a plaćanje istih osigurano je putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Uz redovnu podršku koja se ostvaruje sukladno propisima iz područja socijalne skrbi, a poradi specifičnosti infekcije udruga HUHIV je provodila program „Psihosocijalne podrške HIV pozitivnim osobama i njihovim obiteljima“ od 2003. godine u okviru programa „Unaprjeđivanje borbe protiv HIV/AIDS-a u Hrvatskoj“ da bi potom isti program nastavljen u okviru djelatnosti Klinike za infektivne bolesti „dr. Fran Mihaljević“. U dosadašnjem radu obuhvaćeno je 80% HIV pozitivnih osoba, a iste aktivnosti kontinuirano su se provodile tijekom 2008. godine u suradnji s Klinikom za infektivne bolesti „dr. Fran Mihaljević“.

Ciljevi: Osigurati odgovarajuće oblike zdravstvene zaštite na svim razinama
Osigurati odgovarajuće oblike psihosocijalne skrbi na svim razinama i resocijalizaciju HIV pozitivnih osoba
Podizanje svijesti cjelokupne javnosti i ciljanih skupina o načinima širenja i mogućnostima prevencije HIV infekcije
Unapređenje pravne regulative na području zaštite HIV pozitivnih osoba

PROGRAMSKA PODRUČJA I MJERE

3.1. ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SKRBI

Mjera 1: Provođenje postupaka dijagnostike, terapije i liječenja u svezi HIV infekcije

Nositelji: Klinika za infektivne bolesti «Dr. Fran Mihaljević» u Zagrebu, Referalni centar za HIV/AIDS Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, zdravstveni djelatnici prema Programu mjera zdravstvene zaštite, Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Rok: kontinuiran

Predložene aktivnosti:

- provođenje zdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini
- osigurati dostatna financijska sredstva
- provoditi postupke prevencije, ranog otkrivanja i postavljanje dijagnoze
- provoditi postupke liječenja
- osigurati odgovarajuću terapiju

Indikator provedbe:

- izvješće o provedenim aktivnostima
- analiza financijskih sredstva namijenjenih za programe dijagnostike, terapije i liječenja

Financijska sredstva: sredstva su osigurana ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

3.2. SKRB ZA HIV-OM ZARAŽENE OSOBE**Mjera 1: Psihosocijalna podrška HIV pozitivnim osobama**

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Klinika za infektivne bolesti «Dr. Fran Mihaljević», Hrvatski zavod za javno zdravstvo, udruga HUHIV, županijski zavodi za javno zdravstvo

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- pružanje psihološke podrške
- provođenje mjera socijalne podrške
- pružanje pravnih savjeta
- provođenje grupa samopodrške
- pomoć u kriznim stanjima (SOS telefon)
- pomoć u resocijalizaciji HIV pozitivnih osoba (prekvalifikacija i dokvalifikacija)

Indikator provedbe:

- broj provedenih socijalnih mjera
- broj HIV pozitivnih osoba uključenih u program psihosocijalne podrške
- broj osoba uključenih u grupe samopodrške
- broj kriznih intervencija
- broj osoba obuhvaćenih prekvalifikacijskim programom

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna, iz sredstava za redovnu djelatnost te iz raspoloživih sredstava od igara na sreće

3.3. PROVEDBA PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI

Mjera 1: Podizanje znanja o HIV infekciji

Nositelji: Nacionalno povjerenstvo za suzbijanje HIV/AIDS-a, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i druga tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, međunarodne organizacije, zdravstvene, socijalne i obrazovne ustanove, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, stručna društva, udruge, privatni sektor i dr.

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- izrada i distribucija promotivnog i edukativnog materijala
- obilježavanje Svjetskog dana HIV/AIDS-a
- izrada spotova, sudjelovanje u medijima, emitiranje spotova i promotivnih emisija tijekom cijele godine, sudjelovanje i organiziranje seminara, okruglih stolova i sl.
- SOS HIV telefon
- edukacija zdravstvenih djelatnika (ginekologa, stomatologa, psihijatri), udomitelja

Indikator provedbe:

- broj održanih promotivnih aktivnosti
- broj tiskanog i distribuiranog materijala
- broj provedenih edukacija

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru redovne djelatnost, sredstva namijenjena za programe i projekte udruga, sredstva Hrvatskog Crvenog križa, privatni sektor, međunarodne institucije, mediji, donacije, i sl.

4. PRIMJENA STANDARDNIH MJERA ZAŠTITE U CILJU MINIMALIZIRANJA RIZIKA PRENOŠENJA HIV-A I DRUGIH UZROČNIKA KOJI SE PRENOSE KRVlju

Opis stanja: Tijekom proteklih godina kontinuirano se održavaju stručni seminari, konferencije i okrugli stolovi namijenjeni zdravstvenim radnicima sa ciljem upoznavanja s HIV infekcijom, epidemiološkom situacijom i načinima prijenosa ove infekcije. (Tijekom trajanja projekta (od 2003. do 2006.) te u nastavku do danas u okviru projekta „Unaprjeđivanje borbe protiv HIV/AIDS-a u Hrvatskoj“ educiraju se nastavnici u drugim razredima srednjih škola radio u okviru projekt MEMOAIDS. Svi timovi školske medicine završili su edukaciju edukatora o HIV, a isto tako educirano je 7817 predstavnika školskih vijeća. U 2005. godini po prvi puta je organiziran poseban program za potrebe djelatnika kriminalističke policije i državnog odvjetništva. Program edukacije edukatora proširen je tijekom 2006. i 2007. godine za potrebe zdravstvenih djelatnika Ministarstva obrane, a isti se nastavlja i u 2008. godini. Isto tako uočena je potreba za edukacijom djelatnika u sustavu socijalne skrbi, te liječnika obiteljske medicine.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo prikuplja podatke o provedenim testiranjima na temelju podataka svih laboratorija koji testiraju krv na HIV, Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu i transfuzijskih jedinica. Ukupno je u 2007. godini testirano 270.759 seruma od čega je utvrđeno 110 HIV pozitivnih (0,04%).

U Hrvatskoj su 2005. godine prvi put registrirana dva slučaja HIV infekcije nakon transfuzije domaće krvi. Razlog ovome je dobrovoljno davalatstvo krvi i neznatan rizik od infekcije u općoj populaciji, *međutim i uz ovako mali rizik nije moguće u potpunosti isključiti ovu mogućnost.* U Hrvatskoj se krv obvezno testira na HIV, a provode se i sve ostale mjere sprečavanja uzimanja krvi od osoba pod povećanim rizikom od HIV infekcije. Prema Hrvatskom nacionalnom programu za prevenciju HIV/AIDS-a 2005. – 2010. poštuje se princip samodostatnosti, te se primjenjuje isključivo krv davalaca iz Hrvatske.

Ciljevi: Edukacija i osposobljavanje na području suzbijanja HIV/AIDS infekcije
 Osigurati odgovarajuću zaštitu krvi i krvnih pripravaka
 Suzbijanje prenošenja HIV infekcije transplantacijom organa i tkiva

PROGRAMSKA PODRUČJA I MJERE

4.1. PROVEDBA STANDARDNIH MJERA ZAŠTITE I EDUKACIJA

4.1.1. U zdravstvenim ustanovama

Mjera 1. Pridržavanje standardnih mjera zaštite

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici, bolnička povjerenstva za hospitalne infekcije, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo

Predložene aktivnosti:

- korištenje uobičajenih postupaka za suzbijanje infekcija
- praćenje i suzbijanje bolničkih infekcija
- korištenje metoda profilakse u slučajevima incidenata (npr. ubod iglom sa HIV pozitivnom krvi i sl.) u zavodima za javno zdravstvo i Klinici za infektivne bolesti „Dr.Fran Mihaljević“
- sanitarni i epidemiološki nadzor
- programi edukacije

Indikatori provedbe:

- broj provedenih profilaktičkih postupaka

Financijska sredstva: sredstva su osigurana ugovornim odnosima s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje za provođenje redovnih djelatnosti, kroz privatne ustanove i ordinacije, stručna društva i sl.

Mjera 2: Edukacija radnika u zdravstvu

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, tijela državne uprave, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i županijski zavodi, Hrvatska udruga medicinskih sestara, Hrvatsko društvu za spolno prenosive bolesti Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatsko društvo za urogenitalne i spolno prenosive infekcije Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatski Crveni križ, međunarodne institucije, udruge, mediji i sl.

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- provoditi izobrazbu djelatnika u sustavu zdravstva vezano za suzbijanje HIV/AIDS infekcije
- tisak edukativnog materijala,
- održavanje stručnih seminara, konferencija i tečajeva i sl.

Indikatori provedbe:

- broj zdravstvenih radnika koji su sudjelovali na edukaciji
- broj distribuiranog tiskanog materijala

Financijska sredstva: sredstva su osigurana u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru redovne djelatnosti te u okviru aktivnosti stručnih društava

4.1.2. U odgojno-obrazovnim ustanovama, ustanovama socijalne skrbi, športskim i drugim ustanovama**Mjera 1: Izobrazba radnika u socijalnoj skrbi i obrazovanju**

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, uredi državne uprave u županijama, Škola Narodnog zdravlja «Andrija Štampar», stručna društva, udruge, Hrvatski zavod za javno zdravstvo sa županijskim zavodima

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- provoditi izobrazbu djelatnika u sustavu obrazovanja i socijalne skrbi vezano za suzbijanje HIV/AIDS infekcije
- organizirati sustavnu izobrazbu *odgajatelja, razrednika i učitelja/profesora* o mjerama prevencije HIV/AIDS infekcije i afirmaciji zdravih stilova života te ih obvezati da stečeno znanje integriraju u svoj stručni rad s djecom i mladeži.
- omogućiti kontinuiranu izobrazbu roditelja o problemu suzbijanja HIV/AIDS infekcije, kao i izobrazbu o odgovornom roditeljstvu i utjecaju obitelji u izgradnji pozitivnih vrijednosti u djece i mladeži
- organizirati seminare za županijske koordinate, ravnatelje i stručne suradnike u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima kako bi se osigurala što kvalitetnija provedba programa u svim odgojno-obrazovnim ustanovama Republike Hrvatske
- izobrazba nastavnika i studenata
- izrada i distribucija edukativnih materijala

Indikatori provedbe:

- broj djelatnika u sustavu socijalne skrbi obuhvaćenih edukacijom
- broj djelatnika u sustavu obrazovanja obuhvaćenih edukacijom

Financijska sredstva: sredstva su osigurana su iz sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti

4.1.3. U ostalim djelatnostima

Mjera 1. Izobrazba pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske i policijskih službenika

Nositelji: Ministarstvo obrane, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, UNDP, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Referentni centar za HIV/AIDS Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- izraditi program edukacije edukatora
- provesti edukaciju pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske koji odlaze u mirovne misije i operacije u inozemstvu, te ročnika
- izraditi i distribuirati edukativne materijale

Indikatori provedbe:

- broj educiranih edukatora

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz programa UN Tematske grupe za HIV/AIDS

4.2. SIGURNOST KRV I, IMUNOBIOLOŠKIH PREPARATA, TKIVA I NADOMJESNIH ORGANA

Mjera 1: Osiguranje sigurnost krvi i krvnih pripravaka

Nositelji: Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu i transfuzijske jedinice, Hrvatski Crveni križ, zdravstvene ustanove, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Agencija za lijekove i medicinske proizvode

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- obavljanje transfuzijske djelatnost;
- usklađivanje primjene standarda u prikupljanju krvi, laboratorijskim ispitivanjima, pripravi, čuvanju, izdavanju, transportiranju krvnih pripravaka i lijekova proizvedenih iz krvi i njihovoj kliničkoj primjeni;
- prikupljanje podataka za godišnju analizu rada transfuzijske djelatnosti.
- koordiniranje aktivnosti u promidžbi i organizaciji sigurnog davalatstva krvi,
- kontrola krvi i krvnih pripravaka
- nadzor i kontrola imunoloških preparata u procesu registracije u zemlji

Indikator provedbe:

- izvješće o provedenim aktivnostima
- broj provedenih testiranja
- broj osoba zaraženih HIV-om nakon transfuzije krvi provedene u Republici Hrvatskoj

Financijska sredstva: sredstva su osigurana ugovornim odnosima s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Mjera 2: Osiguranje sigurnosti transplantacije organa i tkiva

Nositelji: Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu i transfuzijske jedinice, Hrvatski Crveni križ, zdravstvene ustanove, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, bolnička povjerenstva za hospitalne infekcije

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- sukladno Nacionalnom programu transplantacije

Indikator provedbe:

- broj osoba zaraženih HIV-om nakon provedene transplantacije u Republici Hrvatskoj

Financijska sredstva: sredstva su osigurana ugovornim odnosima s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, u okviru Nacionalnog programa za transplantaciju te iz Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti.

5. SMANJENJE PRENOŠENJA INFEKCIJE U POJEDINIM POPULACIJAMA

Opis stanja: HIV infekcija u Republici Hrvatskoj registrira se gotovo isključivo unutar grupa povećanog rizika i dominira u grupi muškaraca koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima. Visoko rizični heteroseksualni prijenos registrira se kod muškaraca koji imaju česte kontakte s prodavateljicama seksualnih usluga izvan zemlje. U grupi „partneri HIV pozitivnih osoba“ su pretežno žene i to stalni seksualni partneri osoba zaraženih HIV-om, najčešće supruge. Od majki zaraženih HIV-om troje je djece razvilo AIDS, od ukupno 11 zaraženih na taj način. Među osobama koje su inficirane heteroseksualnim putem nema adolescenata. Sve osobe inficirane ovim putem starije su od 20 godina. Od svih oboljelih od AIDS-a u 7,6% je vjerojatni put zaražavanja bio dijeljenje pribora za injiciranje droga. Među svim osobama zaraženim HIV-om ova grupa čini 8,2%. Godišnje se prati kretanje HIV infekcije među intravenskim ovisnicima o opojnim drogama u Hrvatskoj (prosječno oko 700-800 testiranih). Među ovisnicima o opojnim drogama (koji uzimaju drogu intravenskim putem) postotak inficiranih kreće se oko 1%. Ovaj postotak inficiranih u posljednjih 10 godina ne pokazuje trend porasta. Kako bi se osiguralo suzbijanje HIV infekcije još od 1998. godine provode se programi smanjenja šteta i zamjene igala u suradnji s udrugama i zdravstvenim institucijama. U razdoblju 2003.-2006. godine u okviru projekta „Unapređivanje borbe protiv HIV/AIDS udrugama u Hrvatskoj“ u suradnji sa Globalnim fondom za AIDS, tuberkulozu i malariju te kasnije provodi se u suradnji s Hrvatskim crvenim križem, zdravstvenim institucijama i udrugama koje se bave ovom problematikom provodili su se programi prevencije za populacije intravenskih ovisnika o opojnim drogama, muškarce koji imaju seksualne odnose s drugim muškarcima, prodavateljicama seksualnih usluga i populaciju migranta (pomorci, vozači, građevinari).

Ciljevi: Osigurati odgovarajuće oblike preventivnih programa za suzbijanje HIV/AIDS infekcije u populacijama pod povećanim rizikom

Povećati broj osoba koji koriste odgovarajuće oblike zaštite od prijenosa infekcije

Zaštita zdravlja mladih kroz prioritetne aktivnosti smanjenja posljedica konzumiranja droga, te kroz prevenciju širenja virusnih zaraznih bolesti poput hepatitisa B i C, HIV infekcije te drugih zaraznih bolesti

PROGRAMSKA PODRUČJA I MJERE

5.1. SPREČAVANJE ŠIRENJA HIV-A U POPULACIJAMA POD POVEĆANIM RIZIKOM

5.1.1. Muškarci koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima

Mjera 1: Preventivni rad u populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, Iskorak, Drugi korak i druge udruge koje rade s ovom populacijom

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- održavanje Web stranice i savjetovanja
- promocija programa dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog savjetovanja i testiranja
- izrada, tiskanje i distribucija edukativnog materijala
- održavanje edukativnih radionica

Indikatori provedbe:

- broj posjeta Web stranicama
- broj tiskanog edukativnog materijala
- broj osoba koje posjete centre za savjetovanje i testiranje upućenih iz udruga

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna i iz sredstva UNDP-a

5.1.2. Ovisnici o opojnim drogama

Mjera 1: Preventivni rad u populaciji ovisnika o opojnim drogama

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski Crveni križ i Društva CK, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo (u okviru djelatnosti prevencije liječenja ovisnosti), udruge (HELP, TERRA, LET, INSTITUT) i stručna društva

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- promocija programa dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog savjetovanja i testiranja
- izrada, tiskanje i distribucija edukativnog materijala
- rad na terenu
- održavanje edukativnih radionica
- suradnja s županijskim zavodima za javno zdravstvo
- suradnja s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo

Indikator provedbe:

- broj i.v. ovisnika o opojnim drogama uključenih u programe
- broj tiskanog i distribuiranog edukativnog materijala

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna, i raspoloživih sredstva namijenjenih za provedbu programa za borbu protiv ovisnosti i iz sredstva od igara na sreću

Mjera 2: Programi smanjenja štete (harm reduction)

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski Crveni križ i Društva CK, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo i udruge (HELP, TERRA, LET, INSTITUT i dr.) i stručna društva

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- zamjena šprica, igala, te distribucija prezervativa
- informirati ovisnike o opojnim drogama o mogućnostima uključenja u pojedine terapijske programe, o institucijama koje provode Needle exchange programe (zamjena igala) i Harm reduction programe (smanjenje štete)
- savjetovanje i upućivanje u različite programe liječenja od ovisnosti
- informiranje o svim štetnim posljedicama korištenja droga, posebice intravenoznog uzimanja droga
- omogućiti savjetovanje i testiranje na viruse HIV-a i hepatitisa

Indikator provedbe:

- broj osoba upućenih u programe liječenja od ovisnosti
- broj distribuiranih igala i šprica

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna i raspoloživih sredstva namijenjenih za provedbu programa za borbu protiv ovisnosti i iz sredstva od igara na sreću

5.1.3. Heteroseksualni muškarci i žene s rizičnim ponašanjem

Mjera 1: Preventivni rad u populaciji heteroseksualnih muškaraca i žena s rizičnim ponašanjem

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Klinika za infektivne bolesti «Dr. Fran Mihaljević», Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, udruge (HELP, LET, i dr.) i stručna društva

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- promocija programa dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog savjetovanja i testiranja
- provođenje istraživanja o ponašanju žena s rizičnim ponašanjem
- izrada, tiskanje i distribucija edukativnog materijala
- rad na terenu
- izrada prijedloga za intervencije

Indikator provedbe:

- broj osoba uključenih u programe
- broj tiskanog i distribuiranog promotivnog materijala.
- završeno izvješće o istraživanju

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna

5.1.4. Radnici-migranti**Mjera 1: Preventivni rad u populaciji radnika - migranta**

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, IOM, Hrvatski zavod za zdravstvenu zaštitu i sigurnost na radu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Škola Narodnog zdravlja «Andrija Štampar», privatni sektor

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- promocija dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog savjetovanja i testiranja u populaciji radnika migranta i njihovih stalnih spolnih partnera/ica
- savjetovanje
- održavanje radionice za savjetnike (specijaliste medicine rada)
- izrada, tiskanje i distribucija edukativnog i promotivnog materijala

Indikator provedbe:

- broj migranta obuhvaćenih savjetovanjem
- održana edukacija za savjetnike
- broj educiranih savjetnika

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna i donacija

5.2. SPREČAVANJE ŠIRENJA HIV-A MEĐU ADOLESCENTIMA I ODRASLIM STANOVNICIMA**5.2.1. Adolescenti****Mjera 1: Preventivni rad u populaciji adolescenata**

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo i županijski zavodi za javno zdravstvo, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Klinika za dječje bolesti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, udruge (PRO REPRO i dr.) i stručna društva (Hrvatsko društvo za školsku i sveučilišnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora i dr.)

Rok: kontinuirano

Predložene aktivnosti:

- edukacija edukatora -nastavnika
- edukacija vršnjački edukatora – učenika
- provođenje edukativnih radionica u drugim razredima srednjih škola
- izrada tiskanje i distribucija edukativnog i promotivnog materijala
- edukacija učenika u prvim, trećim i četvrtim razredima srednjih škola
- provođenje savjetovanja učenika i roditelja u centrima za reproduktivno savjetovanje
- održavanje okruglih stolova
- preventivne aktivnosti liječnika školske medicine

Indikator provedbe:

- broj educiranih vršnjačkih edukatora
- broj educiranih nastavnika
- broj tiskanog i distribuiranog edukativnog materijala
- provedena evaluacija rada na edukativnim programima

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti, sredstva lokalne zajednice i ugovornim odnosima između zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

5.2.2. Odrasli stanovnici**Mjera 1: Preventivni rad u općoj populaciji**

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, stručna društva, udruge, HUHIV, MIKS, privatni sektor

Rok: kontinuirano.

Predložene aktivnosti:

- promocija programa dobrovoljnog, anonimnog i besplatnog savjetovanja i testiranja
- obilježavanje Dana testiranja na HIV
- izrada, tiskanje i distribucija edukativnog i promotivnog materijala
- održavanje okruglih stolova, seminara i sl.

Indikator provedbe:

- broj distribuiranog edukativnog materijala
- broj provedenih promotivnih aktivnosti

Financijska sredstva: sredstva su osigurana iz raspoloživih sredstva Državnog proračuna i donacija

6. PLAN FINANCIRANJA PO IZVORIMA U 2009. GODINI

Za potrebe provođenja Plana aktivnosti u 2009. godini predviđa se izdvajanje financijskih sredstava iz državnog proračuna u ukupnom iznosu od 43.455.000,00HRK (Tablica 1.).

Tablica 1. Financijska sredstva osigurana u Državnom proračunu za programe suzbijanja HIV/AIDS-a u 2009. godini u HRK	
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	37.965.000,00
Vlada Republike Hrvatske Ured za ljudska prava	100.000,00
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	5.390.000,00
UKUPNO	43.455.000,00

U izračun nisu uključena financijska sredstva namijenjena metadonskoj terapiji, dio financijskih sredstva namijenjenih za komparativne programske aktivnosti koje se provode temeljem Nacionalnog programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, kao niti financijska sredstva koja se izdvajaju za potrebe bolovanja i iz područja socijalne skrbi.

Financijska sredstva za zdravstvene ustanove osigurana su kroz ugovorne odnose sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Tijela Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave utvrdila su svoje aktivnosti sukladno raspoloživim sredstvima Državnog proračuna u 2009. godini, a ista se prvenstveno odnose na financiranje programa udruga kroz natječaje. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 43.455.000,00HRK za provođenje aktivnosti utvrđenih Hrvatskim nacionalnim programom za prevenciju HIV/AIDS-a 2005-2010. Sredstva su osigurana na način kako slijedi: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje 37.965.000,00HRK, Vlada Republike Hrvatske Ured za ljudska prava 100.000,00 HRK. Izdvajanja u glavi Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u 2009. godini iznose ukupno 5.390.000,00 HRK za aktivnost preventivnih programa suzbijanja HIV infekcije. Preostala financijska sredstva planirana su u okviru programa namijenjenih za programe i projekte udruga iz područja zdravstva te iz raspoloživih sredstava od igara na sreću namijenjenim za programe suzbijanja ovisnosti i za programe psihosocijalne podrške.

Putem UNAIDS-a (UN Tematske skupina za HIV/AIDS) za potrebe provođenja programskih aktivnosti osiguran je iznos od 260.000,00 USD (cca 1.430.000,00HRK).

7. ZAKLJUČCI

- Programi suzbijanja HIV/AIDS infekcije u Republici Hrvatskoj usmjereni su osnovnom cilju smanjenja rizika od širenja bolesti u budućnosti i održavanja niske razine novooboljelih od HIV-a na sadašnjoj razini;
- Tijekom 2009. godine osigurana su financijska sredstva u Državnom proračunu u visini od 43.455.000,00 HRK;
- U provođenju programa važno je istaknuti kontinuirano praćenje bioloških i bihevioralnih karakteristika populacija s rizičnim ponašanjima, te provođenje edukacije opće populacije s naglaskom na poštivanju ljudskih prava i uvažavanju načela nediskriminacije i destigmatizacije;
- Potrebno je i nadalje osigurati odgovarajuću financijsku podršku za provođenje svih planiranih aktivnosti.